

რედაქცია

სიმონსონოვის ქუჩაზე, ნაზაროვის სახლში, პირველ კლასიკური გიმნაზიის უკან. ხელის-მოწერა, მიიღება თბილისში «დროების» რედაქციაში, ქუთაისში, ქილაძეების წიგნის მაღაზიაში. გარეუბნ მცხოვრებთათვის ადრესი: В. Тиф. лист, 1 в редакцію «Дროება»

«დროების» ფასი
მთლიანი წლისა . . . 9 მან. სამის თვისა . . . 3 მან.
ექვსის თვისა . . . 5 მან. ერთის თვისა . . . 1 მან.

დროება

გამოდის ყოველ დღე ორშაბათს გარდა.

ფასი განსხვავდება
სტრუქტურა რუკა, განცხადება მიიღება ქართულს რუსულს და სხვა ენებზე. თუ საქართვებ მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლებს დასახელებს გამოცხადებულ წერილებს. დაუბეჭდველ წერილებს რედაქცია ვერ დაუბუნებს ავტორს.
ცალკე ნომერი «დროებისა» ღირს 5 კაპიკო

ამ ნომერი თორმეტი გვერდი

მიიღება ხელის-მოწერა

მომავალ 1884 წლისათვის გასეთს

დროებაზე

(წელიწადი მეცხრამეტე)

თილისში, «დროების» რედაქციის განტორაში, სიმონსონოვის ქუჩაზე, ნაზაროვის სახლში, პირველი კლასიკური გიმნაზიის უკან. **თელავში**, ვანო როსტომაძემილთან.

ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში, ბუღვართან. **ბათუმში**, წერა-კითხვის სკოლის მასწავლებელ მ. ი. ნათაძესთან. **გორში**, საზოგადოების დეპოში, ადალო თუთაყვთან. **ქალაქს** გარეუბნ მცხოვრებთა ამ ადრესით უნდა დაიბარონ გაზეთი: В. Тиф. лист, 1 в редакцію «Дროება».

ფასი ხელის-მოწერისა:

წლით (12 თვით) — 9 მან.	6 თვით — 5 მან.
11 თვით — 8 მან. და 50 კ.	5 თვით — 4 მან. და 50 კ.
10 თვით — 8 მან.	4 თვით — 4 მან.
9 თვით — 7 მან. და 50 კ.	3 თვით — 3 მან.
8 თვით — 7 მან.	2 თვით — 2 მან.
7 თვით — 6 მან.	1 თვით — 1 მან.
სოფლის მასწავლებელთათვის წლით—7 მან., 6 თვით—4 მან., 3 თვით—2 მან.	

ხვედრი ფული ხელის-მოწერა გაზეთის დაბარებისათვის უნდა გამოვზავნოს რედაქციაში.

შალვაკრამი

(ჩვენი კორესპონდენტებისგან)

21 ნოემბერს.

შუშა. მოწმად მოწვეულმა მამრის უფროსმა უანჩელმა, რომელმაც დაიჭირა დამნაშავენი, აპარად დაამტკიცა, რომ უვლა ისინი ერივნენ დეპოს განცარცვამი და ვილმანის მოკვლაში; ესევე აჩვენეს დანარჩენმა 55 მოწამემ; წაიკითხეს წერილები, რომლებითაც

«დროების» ქელტონი, 24 ნოემბ.

სამზავრო წერილებიდან

ჩვენი მხარე სულ დაედილი მქონდა, მხოლოდ ძახეთი კი არ მენახა! ბევრი რამ მქონდა გაგონილი მის ელემენტობაზე, მაგრამ ნათქვამს ნახულმა ვადაჭარბა. — მსანაში ერთი მახრა არის, ისე მდიდრულად შემკული ბუნებისაგან, რომ უკეთესი მოუხერხებელია, მაგრამ ამ მშვენიერებასაც თავისი წუნი აქვს: საოცარი ცივება იცის, რომლის გამოც შემდეგი არაკი დადის ხალხში: ერთხელ, წმინდა-ივანს ღმერთმა უბძანა: «რაც გინდა მთხოვე და აგისრულებო!» იმნაც იფიქრა, იფიქრა და მოახსენა: «მე ჩემთვის არასაგებოვ, მხოლოდ ამა და ამ მაზრაში ცივება მოსვლა!» — მე კი არ შეიძლება! — უბძანა ღმერთმა: იმ მაზრაში თუ ცივებაც მოვსავე, მაშინ აქ ალაჩინ დაიდგება და ზეციდან ყველანი იქ გადასახლებიანო». ამისი არ იყო, ძახეთსაც რომ თავისი წუნი არა ჰქონდეს, მაშინ რალაც ზღაპრული იქნებოდა. და ეს წუნი არის ალაჩანი.

აგრეთვე ნათლად მტკიცდება მათი დანაშაულობა. საზოგადოება ისე ადვილად ეტყობა, რომ ჩამოსადრრობათაც არ ენანება დამნაშავენი. ამ საქმის გამო გუბერნატორი მოდის.

თელავში. სამდვდელოების კრება განცხადებულია. გარდასწავიქტეს 3600 მანეთი კიდევ მიეცეს სასწავლებელს ახალი შენობისათვის, რომელსაც ეხლა აკეთებენ; მიიღეს ეპარხიის სასწავლებელში

ძნელად სადმე მოიპოვება ამხედ უხერო მდინარე: უმისოთაც ტყვიან-ნოტიო მარცხენა მხარეს აწვება და აქაობებს და მარჯვენა ნაპირი კი, ეს ამოდენა ტრიალი მინდერები, უნაყოფოდ გაშხმარან. მართს დროს კი, როდესაც ქართველს თავი ხელად ჰქონია, ეს მდინარეც დამონებული ჰყოლია: ჩაუყენებია ხელოვნურად კალაპოტში და მის ნებაზე არ უხეტუნებია. ღრუაუკ კიდევ შენიშნავს კაცი ძველ არსს, მამარის არსს რომ ეძახიან; ოდესმე იმაზე უფლა ალაჩანს და დედის რძესაგან შერგებია მთელ მხარეს. — ღრესაც რომ ისე მიმდინარეობდეს ეს გიჟი, გულ-ჩახვეული წყალი, ძახეთს მეტი არა უნდა რა. მაგრამ სადლა... უბლანდელი მისი სარბიელი შემოფარებულია და ნება არა აქვს, რომ მიჯნას იქით ბიჯი გადასდგას... ალაჩანის ისევე ძველ-არხზე გადაყვანას, მართალია, არც ღმერთი იწყენს და არც კაცი ვინმე დაუშლის, მაგრამ დანაცარქექიავდით!.. მაგრამ რას ვამბობ? ნაცარ-ქექიობა რასა ჰქვინა?..

ამბობენ: ერთ თავადიშვილს ვაჭარი მიადგა და ვალი მოსთხოვა.

მბოღი ანა ჩუგულოვისა, და ნიშნეს კომისია სასწავლებლის შესავალ-გასავალის წიგნების გასაჩინებად, უფროსი განუოფილები-თვის საკუთარი მასწავლებელი და ნიშნეს და სასწავლებლის გამგეობა ვალდებულჰყვეს, ყოველ-წლივ გამოაცხადეს ხოლომე ადგილობრივ გაზეთში შესავალ-გასავალი სასწავლებლის.

22 ნოემბერს.

შუშა. სადამოს ექვსს საათზედ სასამართლომ გადუწვიტა ოთხს ჩამოდრრობა, ოთხს კატორგამი გაგზავნა უვადოდ; ორი გაამართლა.

(ჩრდილოეთის საავტოროსა.)

19 ნოემბერს.

ლონდონი. დღეს დაიწყო ოდონელიის საქმის გარჩევა; ამას ბრალდება კერის მოკვლა, რომელმაც დაუბლინელი მეტქმეღნი გასცა.

ამირი, სუკაში გაგზავნეს 500 ეკიპიტის ქანდარმი; მათგანი 168 კაცი გზიდავს გაიქცა.

ამბარბურბი, სახელმწიფო საღარო შეუდგა გამოცემას ოკი მილიონის მეთორმეტე რიგის მოკლე ვადიანი თამსუქებისას; ვადა 10 ნომბრიდგან ითვლება; თავნი ფული დაუბრუნდება შატრონებს 1884 წელში 10 მასიდან ექვსის თვის სარგებლით 4% -ის

თავადმა იწყინა და შეწყვიტაო: «რას ჩამცავებინარ, შე მამა ოხრის შვილო?!... რა დიდი რამ გგონია ეგ შენი ფულიო?!... აგერ ომი ასტყდება, მახადში წავალ, გაიმარჯვებ, პენციას მომცემენ, და შიგ თავში გახლი შენ ფულებსო!»

«მა შერე რომ მოგკლან კინაზოო! შეშხდავლა თურმე ვაჭარმა და შეუწუხდა გული!... მა ამბავი მართლი იყო თუ არა, არ ვიცი, მაგრამ კარგად კი გვიხატავს ახლანდელს მდგომარეობას.

მაგრამ ქართველს ვაჭ-კაცური ბუნება ძველთაგან ისევე აქვს დარჩენილი, ძალა-უნებურად გასჯდომია სისხლში, მაგრამ ისე თავის-თავად ველარას ახერხებს. — ბევრი რამ არის გასაკეთებელი და გასამართავი ძახეთში. იანი ოდესმე თქვს იჩენენ, მაგრამ ვა თუ უცხოეთლებს ჩაუვარდეს ხელში და მაშინ დღევანდელი მეპატრონეები დღიურ მუშებად გადაიქცვიან. ეს უთუოდ ასე იქნება, მით უფრო, რომ ჩვენი ახალგაზლობა მუშად არ არის მომზადებული და არც შემდეგისათვის ვინმე ამზადებს, მაგრამ, თუ

ანგარიშზე. გუშინ სენატმა დაამტკიცა პეტერბურგის ოლქის სამჯავროს განჩინება შესახებ კერძო გიმნაზიის დირექტორისა ბიჩკოვისა.

გარეშე საქმეთა სამინისტროს აზიურ დეპარტამენტთან ოპიცრებისთვის დაწესებული აღმოსავლეთის ენების კურსები დაიწყო; სულ რვა ოპიცერი მიიღეს; სპარსული, არაბული და ოსმალური ენების გარდა, ასწავლიან კიდევ ბერძნულს, ჭრანცუხულს ენებს და ხალხთაშორებრივ და მესულმანურ კანონებს.

ოქსსა. კომერციული სამჯავრომ ძინტელგოლცი არ იცნა შეუძლებელიად, რადგან მას თავის ცოლისთვის მიუხდვია საქმეთა წარმოება.

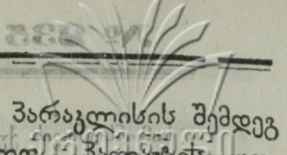
კიში. სამხედრო სამჯავრომ შტაბს-გაპიტანს გოდუნოვს გარდაუწვიტა ქონების უფლებათა ჩამოხდა და ტომსკის გუბერნიაში გაგზავნა მიეჯარაღრესთან უკანონო საქმის დაჭერისათვის და კიდევ იმისათვის, რომ ის საღდათებს მექთად აკეთებინებდა თავის საკუთარს საქმებს.

სოქია. გამოცხადებულია ბძახება, რათა ოთხი რუსის ოპიცრისაგან შესდგეს კომისია, რომელმაც უნდა განჩინდოს კანონი მილიციის მოკრეფის შესახებ.

ტიმბუიზი. საფრანგეთმა გამოეცხადა ჩინეთს, რომ ის მზად არის

ღმერთმა ჰქნა და მოემზადნ როგორმე, ძახეთის უკეთესს კუთხეს კი ვერსად ნახენ ჩვენს ქვეყანაში საკეთებელი. აქ ხალხიც ისეთია, რომ, თუ არ დაეხმარება, ხელს მაინც არ შეუშლის სხვებსაგან, რადგანაც კახლები ზნეობითად უფრო მალა დგან ჩვენის ქვეყნის სხვა ხალხებზე, და ეს, მე გგონია, მისი ბრალია, რომ მიგდებული მხარეა და იმ წრწინილებას, რომელსაც ჩვენში განათლებას ეძახიან, ჯერ ფინი ვერ შეუდგამს.

ძახეთში მყოფობის დროს, ერთ-ერთადე კახელზე ისეთი საყვედურები გავგონე, საზოგადოთ ისეთ ნაირად ჰგომოდნ მათ ყველანი და ამდებდნ, რომ უნახავდ შემეზიზღენ, მაგრამ ბოლოს, როდესაც დაკვირვებით გამოვიმკვლიე მათი ქცევა, დავრწმუნდი, რომ ძახეთი მართლა სხვა ქვეყანა ყოფილა, თორემ იმერეთში რომ ისინი იყენენ, წმინდასანთელს დაუთებდნ და ქების ტაშს დაუტკავდნ. მართლა რომ კარგი ხალხია ძახეთში, მაგრამ ეს კი არის, რომ, ცოტა კამბეჩურია: ბევრი შეუძლია, ძლიერაც გასწევს უფელს,

განგაძობის მოღვაწეობა და ამასთანავე დასძინა, რომ საფრანგეთის ჯარებს ნაბიჯები აქვსთ დაცვნი საინტაის და ბაზინგს.

პარსი. სამხედროც და სამოქალაქო გამგეობაც ტონკინში ადმირალს კურბეს ახარია.

ჩინელები მართლაც დასცემიან ნანდუოუნს, მაგრამ უკუ უბრუნებიან ქრანცუებს; ჩინელების ჯარში ორასი კაცი მოკლულა, ქრანცუებისაგან ოთხი მოკვდავნი და 24 დაჭრილი.

20 ნოემბერს.

პარსი. უმაღლესად ებძანა მინისტრია, რათა გამოცემულ იქნას სახელმწიფო რენტის ბილეთები 50 მილიონისა ოქროთი და ამითი გადახდილი იქნას როგორც ვადი სახელმწიფო ბანკისა 50 მილიონი კრედით ბილეთით, ბძანებისამებრ 1881 წ. პირველ იანვრისა, აგრეთვე დაითაროს ხარჯი რკინის გზების გაკეთებისა. რენტის ბილეთები იქნებიან 125, 500 და 1000 მანათიანები, ან 1250, 5000 და 10000 მანეთიანები ოქროთი და სამედიამოდ ხარჯისაგან თავისუფალნი. ამ ბილეთებს ექნებათ ექვსი წლიური პროცენტი, რომელიც ყოველ ექვსს თვეში ერთხელ მიიღება 1 ივნისს და 1 დეკემბერს, მომავლის წლის 1 ივნისიდან დაწყებული. მთავრობას ექნება უფლება გამოისყიდოს ეს ქაღალდები, თუ პირვანდელ ფასს მისცემს, მხოლოდ ათის წლის შემდეგ. რენტის ბილეთების გაყიდვა მინდობილი აქვს სახელმ-

წიფო ბანკს არა ნაკლებ 98% ბილეთები გაიყიდება ყოველ-დღე თითონ ბანკში, მოსკოვის, რიგის, კიევის, ხარკოვის, ოდესის კანტონებში და ვოლკის ბანკში 22 ნოემბრიდან 5 დეკემბრამდე და ზოგიერთ ბანკის განყოფილებებში აგრეთვე 5 დეკემბრამდე, შემდეგ გამოცხადებისა ადგილობრივს გაზეთებში. პირველად უიღვის სურვილის განცხადებისათვის ექნება შეტანილი იქნას 19% მეორე, მესამე და მეოთხე 14 იანვარს, 14 თებერვალს და 14 მარტს 15-15%; მეხუთე 20% 14 აპრილს და უკანასკნელი 20% 14 მაისს. თუ ვადაზედ ადრე მოინდომებს ვინმე სრული ფასის შეტანას, 6% გამოთვლით ნაკლები შევდება. თავ-თავის დროზედ გამოცხადებული იქნება გაზეთებში და ცალკე განცხადებებში, თურადღინას თითო მეტალიური მანათი, კრედიტის ბილეთზედ რომ ვიანგარიშობთ. 22-25 ნოემბრამდე ექნება 100 მეტალიურ მანეთში წარადგინონ 164 მ. კრედიტის ბილეთი. რენტის ბილეთების პატრონები პროცენტებს ან ოქროდ მიიღებენ, ან კრედიტის ბილეთებით, სურვილისამებრ.

შეტებურების ვაჭრების საზოგადოებამ შეტრეს ახალს სასწავლებელში ხუთი უფასო ვაკანსიის დანიშნვა გადასწვიტა მისის დიუბუაგის სახელობაზედ სახსოვრად მათის დიუბუაგის მიბძანებისა ამ სასწავლებლის კურსებზედ; ვაჭრების საზოგადოება ამისათვის უმაღლესის მადლობის ღირსი ვაძა.

იუსტიციის სამინისტროს განუ-

რახვა აქვს მოუმატოს ნაფიცთა ჯარმა სამსჯავროში გამოუცხადებლობისათვის.

ლონდონი. ოღონელს, კერის მკვლელს, სიკვდილით დასჯა გადაუწყვიტეს.

სოფია. მთავრის ბძანება იწვევს სახალხო კრებას, წარმოსტკვას თავისი აზრი შესახებ ტირნოვის წესდების 8 და 9 მეხლის შეცვლისა. ცანკოვისა და იმის ამხანაგების წინადადება, რომ ორი პალატა დაარსდეს და ყოველს 20000 სულს ერთი წარმომადგენელი ჰყავდეს.

21 ნოემბერს.

ვილნო. გუშინ ვახსენეს დიდის ამბით ვილნოს სამოსამართლო პალატა და ოლქის სამსჯავრო; ამ დღესასწაულს დაესწრენ უველა სამხედრო და სამოქალაქო წოდების დიუკაცი, ქალაქის წარმომადგენელნი, სამჯვედლოება, ამქარნი და მრავალი სხვა ხალხი.

პეტიტი. გენერალი ბარონ რამბერი, რომელიც მეფის კამისარად იყო ხორვატიაში, დათხოვნილი იქნა სამსახურიდან; გრაფი კიუნი-გედეგარი დანიშნა ხორვატიის ბონად, ხოლო ბუნდუკოვიჩი—ხორვატიის მინისტრად.

ბარლინი. გარდაიცვალა გამოჩენილი ჩრდილოეთის პოლიტისიკენ მოგზაური ჰაიერი.

პარი. რანენის პროვინციაში ბედუნებებს აჯანყდენ. **პეტროპოლის. გუშინ** შეტებურების სამოსამართლო დაწესებულებათა შენობაში დაუდგეს ძეგლი განსვენებულს იმპერატორს ალექ-

სანდრე II ს. ჰარაგლისის შემდეგ სამოსამართლო პალატის დაწესება თავს მაჯდომარემ მარტიბურგმა წარმოსტკვა სიტყვა იმის შესახებ—თუ რა მნიშვნელობას აძლევდა განსვენებული ხელმწიფე სამოსამართლო ნაწილის რეჰორმას. იმპერატორის ჩივიერა, მთელი ტანი, მთლად თეთრი მარმარილოისა; მარჯვენა ხელში უჭირავს 20 ნოემბრის 1864 წ. სამოსამართლო წესდებანი; იმ კედელზე, რომელშიაც ძეგლი სდგას, შემდეგი წედ-წარწერა: «ქმენით სამართალი ჩქარი, მართალი, მოწყალო და უველასთვის თანასწორი».

სახელმწიფო ქონებათა სამინისტრო პროექტს ადგენს შესახებ იმისა, რომ უჭიმის და ორენბურგის გუბერნიების ბაშკირის ტუეები ნაზინამ შეისყიდოს.

25 ნოემბერს დაიწება იმ კომისიის სხდომები, რომელსაც მინდობილი აქვს ებრუნეთა შესახებ კანონების განხილვა.

შეტებურებში გუშინ დიდი თოვ-

პარი. გიუსა-ფაშის დამარცხების შემდეგ ცრუ-წინასწარმეტყველმა დაიწყო ობედილენ და დიდი სამხედრო დავლა წაიდო თან.

პარი. მავაზინის თოფები სცადეს და სამხედრო მინისტრმა ძალიან მოიწონა; ეს თოფები კიდევ უნდა სცადონ და ამისათვის ურიგებენ ზოგიერთა პოლკების ნაწილებს.

ბელგრადი. ტუეილია ის ვაზეთების ცნობანი, ვითომ უწესობება კიდევ მომხდარიყოს; უველგან მშვიდობიანობა სუფუვის.

პეტროპოლის. ვექსილიების კურსმა იწიწა.

თუ ძალა მიადგა, მაგრამ მეტად აუჩქარებელია... ასე რომ ეს აუჩქარებელობა თითქმის ზარმაცობად გადაქცევიათ. ამასვე ვერ ვიტყვით ქალებზედ: ისინი ბევრით მაღლა დგანან კაცებზედ; იმერული სილაპაზე და სინაზე არა აქვსთ, მაგრამ მათი კი კკუა-ხასიათსა ჰხატავს და მათი სანე მოძრაობა სიცოცხლით სავსეა. მს უპირატესობა მართო თავად-აზნაურების ქალებს არ ეკუთვნისთ, გლეხის ქალებიც თავის-და-გვარად ამისთანავეები არიან.—**მისიყელები** რომ ბაკურ-ციხეს მიადგენ და უფროსები დაზურგეს, მაშინ იქ მეთაურები ქალები იყენენ; ლეჩაქის ფრიალით მიუძღოდნენ კაცებს წინ და აქეზებდენ. ბადანახლება რომ გამოუცხადდეს ერთ ქიზიყელ დედა-კაცს, მაღლიდგან გადაიგდო თავი და ძირს კლდეს დაეხრისია... ხასიათი არ უნდა ამას? სადაც ასეა იქ კიდევ შეიძლება საქმის წალმა დაბრუნება... იქ მუშაობა დაკარგული დრო არ არის. **და** ნამყოფიც საიმედოა. მაგრამ მუშაობაც არის და მუშაობაც. იმასაც არჩევა უნდა...

ზოგიერთები წინ დაუხედავად დასცინისნ ჩვენს თავად-აზნაურობას: «ისე დაეცე, რომ მოსამსახურებთ,

მზარეულებათ და დლიურ-მუშებათ მიდიანო! სარდაფებში სხედან, ღიონოსა ჰყიდიან და სხე. და სხვანიო! აქ ერთი ზღაპარი მაგონდება: ერთი მებადე უფლის-წული გამოდგა და რომ ჰკითხეს: «რათ გინებებია ეგაო? ასე უბასუხა: «ობლობის დროს ააჩრებული ვარ, ოჯახი მე აღარა მაქვს და სახლ-კარიო, სხვები არაფერს მამძღვენ და ჩემსას კი ვასაეალი აღრაფერსა აქვსო, და რომ სიმშილს არ მოვეკალ, სამში ერთი უნდმ ამერჩიაო: ან უნდა სხვები მეცარცვა, ან მათხოვრობა დამეწყო და ან მუშად წავსულდვიყო და რადგანაც პირველი არ შემეფრის და მეორე არ მეკადრება, მესამე ავირჩიე და მებალობა ვიკისრეო!» ამისი არ იყოს, ტანი თუ აღარ იქნება, თავი სადა უნდა იყოს? **სანამ** იყო რამ სათავადო, მაშინ თავადებიც ვიყავით, და ახლა აღარც ერთია და აღარც მეორე. **და** უყენით: «ქნიზია»... ახა, ღმერთო! საიღამ სადაო? რად მინდა შენი ცარიელი კნიზობა?... ძარის მობერილი, ქარმავე წაიღოს...

აი ასე ფიქრობს ის ვამსჯელი და მუშა თავად-აზნაურობა და ეს მათი სულგომელური გონიერება სათაყვანოა და არა დასაცინი... მგალითად

აიღოთ ჩამოდენიმე მოსამსახურეთაგანი!.. მათი რიცხვი მრავალია ყველგან და განსაკუთრებით ობილისში; წერა-კითხვა კარგად იციან, ავ-კარგიც ესმით, მაგრამ მათსა რომ ვასაეალი აღარა აქვს, დლიურ-მუშებათ მიდიან!.. **და** მართლაც, ვის რად უნდა მათი რუსთველობა და მახუშტობა? **ღეღა-**ენა რა პურს აქმევთ?—**მაშ** რატომ არ ისწავლეს საჭირო ენაო?—**მკითხავენ** იმიტომ რომ ბედი არააქონდათ: ერთმა დრო დაკარგა, ცხრა წელიწადს გადააცილა და აღარ მიიღებოდა სასწავლებელში, მეორეებისათვის ადგილი არსად იყო და სხ. და სხვანი. **ღარიჩენ** რიყენდ, დაიზარდენ თავ-თავის ოჯახებში შინაკაცებათ და მაშ რა ჰქნან, რომ დლიურათაც აღარ იმუშაონ? ნუ თუ უნდა იქურდონ და იეაზაკონ?..

შერო საკვირველი ის არის, რომ არა თუ მართო ახლგაზდა ქართველები, ძველებიც, ისინიც ვინც ოციოც-და-ათი წელიწადი ბატონობაში ნებეირობდენ, არ თავილობენ საქმის ხელის მოკიდებას, მაგრამ რადგანაც ველარც ძველებურს იშლიან და ახლსაც ეპოტინებიან, სასაცილო რამ გამოდის მათი შრომა!.. მოვიყვან მაგალითს: ქანეთში, ბაკურციხეს ერთი

გამოჩენილი, ღარიბისეილი თავადი სცხოვრებს; ყველასაგან პატივ-ცემულია და მართლაც რომ ღირსია პატივის-ცემისა. მს ბუნებითად გონიერი კაცი შერიგებია ახლანდელ დროს, ზოგიერთებსავით გული არ გაუხეთქია ბატონ-ყმობის მოსპობის გამო და რომ მუქთად პური არა სჭამოს, საქმისთვის მოუცილნია ხელი; ფოსტები აუღია. მართი სტანცია ზედ მის კართანვე არის. მაიგონებს თუ არა ზარების წკარა-წკურსს, სიამოვნებით თვალე-დაჭყეტლი ეუბნება მსახურებს: «აბა ერთი შეიტყვევთ, ვინ არისო?» **ნეტავი** რად კითხულობს და ან რა უხარიათ? **მგება**, გეგონოთ, რომ ის იმ დროს პრაგონ ზედა ჰფიქრობდეს? **მქვენც** არ მომიკდეთო... **მგება** **ღმერთი** შემეწიოს და ნაცნობი ვინმე იყოსო!.. მაშინვე მიიწვევს სახლში, ერთი ღიბინი, ერთი ქეფი და ახლანდენ ზოგიერთებს პრაგონის ფულსაც, პირ-ჩით, მოაგებიენს ხოლმე და ისე ისტუმრებს მგზავრებს!.. მაინც ძველი ქართველია და მაინც!.. მს, რასაკვირველია, ბევრს არ მოეწონება, მაგრამ მე კი, ჩემდა თავად, ვიტყვი, რომ ქართველი მხოლოდ მაშინ არის საყვარელი, როდესაც მისი ქართველობა არ დაკარგვია...

ქილევ წყარა-კითხვის საზოგადოებაში.

თბილისი, 23 ნოემბერი.

ამის წინადაც, «დროების» მე-229 №-ში, ეგსაუბრებოდით მკითხველებს შესახებ... ქართული საზოგადოებისა, რომლის მოქმედება დამყარებულია მტკიცე პედაგოგიურს საფუძველზე და რომელსაც წესდების ძალით ხელთ უყურია სასურველი სწავლა-განათლების გავრცელების უფლება. ჩვენ მაშინაც და უფრო აღრცე ვუჩვენეთ მკითხველებს ის პირობები, რომლებშიაც მოქმედებდა მსხვერპლი საზოგადოების მოქმედება; მაშინვე ცხადი იყო, რომ «საზოგადოებას» წინ გაშლია არა გზა თართო, არამედ ეკლიანი. ჩვენ მაშინვე გამოვაცხადეთ მწუხარება ყოველივე ამის თაობაზე და მაგალითად «საზოგადოების» შეფერხებისა მოვიხსენიეთ, რომ წინარების სკოლა, მის მიერ გახსნილი, უკვე დაიკეტა; მიზეზი დაკეტისა მოხსენებული იყო «დროების» მე-230 №-ში და ამისთვის მის გამოვრებას საქიროდ არა ვერაქვთ.

ჩვენ აქა გვსურს მოვილაპარაკოთ ისეთს არა სასიამოვნო ვარემოებაზე, როგორც არის, მაგალითად, სასოფლო სკოლის გაუქმება. მით წინარების სკოლის დაპარსებელს საზოგადოებას ჯერ-ჯერობით არ აუხსნია სკოლის დაკეტის მიზეზები, თუმცა ეს უკანასკნელი ცხადნი იქნებინ იმისთვის, ვინც «საზოგადოების» ანგარიშს ვარდაიკითხავს. ჩვენ გვსურს მკითხველებს განსაკუთრებით ყურადღება მივაქციოთ ხსენებულ, ვარემოებაზე, რადგანაც ჩვენ ისეთს მდგომარეობაში ვართ სწავლა-განათლების მხრივ, როცა ერთი უბრალო სასოფლო სკოლის გახსნა შესამჩნევს ფაქტს შეადგენს.

მაშინვე უნდა იქნებამის თქმა, რომ სწავლა-განათლების წარმატების მსურველი ჩვენში უბრალო სკოლის დაარსებასაც შეჰხარია. მაშინვე უნდა გავსაგებოთ, თუ რომ მხედველობაში მივიღებთ ჩვენში სწავლა-განათლების საქმის მდგომარეობას. ამიტომაც, რამდენათ. ც სასიამოვნოა სკოლის გახსნა, იმოდენად, თუ არა უფრო, სამწუხაროა მისი დაკეტა, მეტადრე თუ დარწმუნებულნი ვართ, რომ სკოლა ავებული იყო ნამდვილს პედაგოგიურს საფუძველზე. ეს შეიგნო დაწინაურებულმა საზოგადოებამ და ინტელიგენციამ და განიძრახა დაარსება «წერაკითხვის საზოგადოებისა», რომელსაც საფუძველად უნდა ჰქონოდა ვეროპის პედაგოგიური მეცნიერების დედა-აზრი. დაარსებულმა «საზოგადოებამ» იწყო მოღვაწეობა, და ყველანი შეხაროდით ყოველს მის ნაბიჯს; მან გახსნა რაოდენიმე სკოლა, რომელთა რიცხვად წინარებისა უნდა გამოვირცხოთ. შოველივე ამისთვის წინარების სკოლის თავგარდასავალი მომეტებულად საყურადღებოა; ჩვენ კარგად ვერ აგვისნია ჯერ-ჯერობით, რა დემართა ამ სკოლას, თუმცა ვიცით, რა პირობებში გამოიწვიეს მისი გაუქმება. სკოლის გაუქმება შესაძლოა, თუ, მაგალითად, იგი ვერ არის პედაგოგიურად მოწყობილი და ამისთვის მანეა, თუ რომ შენახვა მისი საძველთა იმისთვის, ვინაც მისი გახსნა და შენახვა უკისრია და სხე. და სხე. მაგრამ არც ერთს ამ მიზეზთაგანს არ სიტყვებითა: «ეს ლმერთს! ეს მგზავრს, ეს მტერს, ეს მოყვარეს, ეს ქვრივობოლს, ეს მკედარს, ეს თავგს, ეს ფრინველს, ეს ამას და ეს იმასო!» ჩამოაყვებოდა, არავის ივიწყებდა მერე იტყოდა: «ეს მე და ჩემიანსაო!» და დაიწყებდა ერთ-პირად თესვასო.

მაშინვე უნდა იქნებამის თქმა, რომ სწავლა-განათლების წარმატების მსურველი ჩვენში უბრალო სკოლის დაარსებასაც შეჰხარია. მაშინვე უნდა გავსაგებოთ, თუ რომ მხედველობაში მივიღებთ ჩვენში სწავლა-განათლების საქმის მდგომარეობას. ამიტომაც, რამდენათ. ც სასიამოვნოა სკოლის გახსნა, იმოდენად, თუ არა უფრო, სამწუხაროა მისი დაკეტა, მეტადრე თუ დარწმუნებულნი ვართ, რომ სკოლა ავებული იყო ნამდვილს პედაგოგიურს საფუძველზე.

ეს შეიგნო დაწინაურებულმა საზოგადოებამ და ინტელიგენციამ და განიძრახა დაარსება «წერაკითხვის საზოგადოებისა», რომელსაც საფუძველად უნდა ჰქონოდა ვეროპის პედაგოგიური მეცნიერების დედა-აზრი. დაარსებულმა «საზოგადოებამ» იწყო მოღვაწეობა, და ყველანი შეხაროდით ყოველს მის ნაბიჯს; მან გახსნა რაოდენიმე სკოლა, რომელთა რიცხვად წინარებისა უნდა გამოვირცხოთ. შოველივე ამისთვის წინარების სკოლის თავგარდასავალი მომეტებულად საყურადღებოა; ჩვენ კარგად ვერ აგვისნია ჯერ-ჯერობით, რა დემართა ამ სკოლას, თუმცა ვიცით, რა პირობებში გამოიწვიეს მისი გაუქმება.

მაშინვე უნდა იქნებამის თქმა, რომ სწავლა-განათლების წარმატების მსურველი ჩვენში უბრალო სკოლის დაარსებასაც შეჰხარია. მაშინვე უნდა გავსაგებოთ, თუ რომ მხედველობაში მივიღებთ ჩვენში სწავლა-განათლების საქმის მდგომარეობას. ამიტომაც, რამდენათ. ც სასიამოვნოა სკოლის გახსნა, იმოდენად, თუ არა უფრო, სამწუხაროა მისი დაკეტა, მეტადრე თუ დარწმუნებულნი ვართ, რომ სკოლა ავებული იყო ნამდვილს პედაგოგიურს საფუძველზე.

მაშინვე უნდა იქნებამის თქმა, რომ სწავლა-განათლების წარმატების მსურველი ჩვენში უბრალო სკოლის დაარსებასაც შეჰხარია. მაშინვე უნდა გავსაგებოთ, თუ რომ მხედველობაში მივიღებთ ჩვენში სწავლა-განათლების საქმის მდგომარეობას. ამიტომაც, რამდენათ. ც სასიამოვნოა სკოლის გახსნა, იმოდენად, თუ არა უფრო, სამწუხაროა მისი დაკეტა, მეტადრე თუ დარწმუნებულნი ვართ, რომ სკოლა ავებული იყო ნამდვილს პედაგოგიურს საფუძველზე.

მაშინვე უნდა იქნებამის თქმა, რომ სწავლა-განათლების წარმატების მსურველი ჩვენში უბრალო სკოლის დაარსებასაც შეჰხარია. მაშინვე უნდა გავსაგებოთ, თუ რომ მხედველობაში მივიღებთ ჩვენში სწავლა-განათლების საქმის მდგომარეობას. ამიტომაც, რამდენათ. ც სასიამოვნოა სკოლის გახსნა, იმოდენად, თუ არა უფრო, სამწუხაროა მისი დაკეტა, მეტადრე თუ დარწმუნებულნი ვართ, რომ სკოლა ავებული იყო ნამდვილს პედაგოგიურს საფუძველზე.

მაშინვე უნდა იქნებამის თქმა, რომ სწავლა-განათლების წარმატების მსურველი ჩვენში უბრალო სკოლის დაარსებასაც შეჰხარია. მაშინვე უნდა გავსაგებოთ, თუ რომ მხედველობაში მივიღებთ ჩვენში სწავლა-განათლების საქმის მდგომარეობას. ამიტომაც, რამდენათ. ც სასიამოვნოა სკოლის გახსნა, იმოდენად, თუ არა უფრო, სამწუხაროა მისი დაკეტა, მეტადრე თუ დარწმუნებულნი ვართ, რომ სკოლა ავებული იყო ნამდვილს პედაგოგიურს საფუძველზე.

მივწერება წინარების სკოლის გაუქმებას. სკოლის პროგრამა რომ არ ვარგებულოყო და პედაგოგიურად შედგენილი არ ჰყოფილიყო, მაშინ არც «წერაკითხვის საზოგადოება» იქნებოდა უმალესი მთავრობისაგან უფლებით აღჭურვილი. «საზოგადოება» კანონიერად აღიარებულია მთავრობისაგან და მისი პროგრამაც დამტკიცებულია; მის მიერ გახსნილი მათუშის სკოლა, რომლის პროგრამა და წინარების სკოლისა ერთი-და-იგივეა, დღემდის არსებობს და არავის არა განუზრახავს-რა მის წინააღმდეგ; ყოველივე ეს იმის ნიშანია, რომ «წერაკითხვის საზოგადოების» წესდება და პროგრამა კანონიერი არიან და არას შეიცავენ მთავრობისა და პედაგოგიური მეცნიერების საწინააღმდეგოს, მაშასადამე, ამ მხრივ «საზოგადოების» მოქმედება სრულიად დაცული ყოფილა დამპარკოლებელ მიზეზებისაგან; რაც შეეხება ნივთიერს საშუალებას წინარების სკოლის შესანახად, ამ მხრითაც არავითარი დამპარკოლება არ მისცემია «საზოგადოებას». თუ კი ყოველივე ეს მივღეო მხედველობაში, მაშინ სწორედ გასაოცარ მოვლენად უნდა ჩავთვალოთ სკოლის გაუქმება. შოველივე ამის გამო ცხადი, რომ სკოლის გაუქმების მიზეზები უნდა ვეძიოთ ვარემ შეწერაკითხვის საზოგადოებისა» და ჩვენ ჩვენის მხრით უნდა გამოვაცხადოთ მწუხარება იმის თაობაზე, რომ «საზოგადოებას», დამყარებულს ნამდვილს პედაგოგიურს საფუძველზე, შეემთხვა არა სასურველი ფაქტი.

შოველივე ზემოთ ნათქვამი, უეჭველია, მწარე ფიქრებს აღძრავს ჩვენი ქვეყნისთვის კეთილის მსურველთა

რას ვაძღვებო!.. აქ, რასაკვირველია, სიფრთხილე მართებს!.. უნდა ვრეიდოს უცხოეს ქვრივით! მართებლვე უნდა ვაჭკრან პირი და ამისათვის მხოლოდ მეთაურები ეჭირებოთ. ეს საჭირნახულო-მეთაურობა უნდა იკისრონ ახალ-გაზდა ქართველებმა და განზე არ უნდა უდგებოდენ საადგილ-მამულო საქმეს, სხვაგან გამოსარჩენ ადგილების გულისათვის. ბევრისაგან ვამიგონია: რა ექნათ, რომ ხალხი არას დაგუჯერებსო?.. და ეს ტყუილია!.. თელავისა და სიღნაღის მაზრებში ყველგან ლევან ჯანდიერის სახელი მესმოდა!.. შირში თუ ლხინში მისკენ მიზნოდენ და იმას ეკითხებოდენ რჩევას. მოლოდინ, რომ გამოვიკითხებ, ვინ გამოდგა ეს საზოგადოთ ხალხის საყვარელი ვატი?.. მაზრის უფროსი!.. ბამაკვირავს!.. ჩვენში თანამდებობას რომ ვინმე მთიდებს, ასე ჰგონია, ხალხს მუხრუჭებ უნდა მოვუჭიროო! იმიტომ მომცეს ეს ადგილი, რომ ხალხი ოთხში ამოვიღოო!.. ხალხიც იმ აზრისა, რომ უთუოდ ხელი უნდა მოგვიჭიროს. და რაღა ვასაკვირველია, რომ მათი გული ერთმანეთს აღარ ეკარება?!.. თბილისის გუბერნია კი სულ სხვა არის: იქაური მაზრის უფროსები მამები არიან

გონებაში, მით უფრო, რომ ქვეყნის და სასარგებლო საქმე ისევე ცხოვრობებში ყოფილა მოქცეული, რომ მის წარმატებას ყოველს ნაბიჯზე უნდა შეემთხვას რაიმე ხიფათი, რომლის თავიდან აცდენაც ყველასთვის სასურველი უნდა იყოს.

შინაური ძროხისა

თავდება წელიწადი და ყოველივე დაწესებულება თავის ანგარიშის გაწმენდას და მომავლის წლისათვის თავდარიგს შესდგომია. სხვათა შორის, ჩვენის ქალაქის გამგეობასაც გაუგზავნია ხმოსანთათვის მომავლის წლის ანგარიში, რომლიდანაც ამოვწერთ შემდეგს, მკითხველისათვის უფრო საინტერესო რიცხვებს: მომავლის 1884 წლისათვის შემოსავალი აღრიცხულია 738,062 მანათი და გასავალი 737,992, ასე რომ შემოსავალი გასავალს 70 მანათით აღემატება. შთავრესი შემოსავალი ქალაქისა არის: ქალაქის კონებათა შემოსავალი, შენობათა და ფასების ხარჯი და საერო-ფულიდამ შემწეობა. ბასავალში: 74,380 მანათი-ქალაქის გამგეობას უნდება; 76802 მან. პოლიციას; 7260 მ. სამკურნალო ნაწილს; 7,707 მ. ციხეების შენახვას; 46,258 მ. ქალაქის სკოლების შენახვას; 163,924 მ. ჯარების დაყენებას; 81,935 მ. ქალაქის სესხის სარგებელს და ქალაქის წესიერად შენახვას 134,868 მანათი.

გამგეობას შემდეგი შემწეობა დაუნიშნავს ზოგიერთა საქველმოქმედო დაწესებულებათათვის: ქალების გიმნაზიას 1500 მან., შ. ნინოს სასწავ-

ხალხისა და მომელელები. მანა მართო ერთი ჯანდიერი? ავილოთ მაგალითად სხვებიც: პ. ჩოლოყაშვილი, პ. აფხაზი, ნ. მესხის-შვილი, პ. ამილახვარი და სხ... მაგრამ ესეც კი უნდა ესთქვათ, რომ ესენი ახალთაობის კუდები არიან და ძველ ხელჯობიანებსავე მუშტი-კრივით არა სჭირან სამართალს, უფრო სიტყვითა და შეგონებით აბოლოებენ!.. აქ უმადურობა იქნება არ მოვიხსენიოთ, რომ თბილისის გუბერნატორმა თ. მაგარინმა, თითქო მაჩანტოვის ვახდელი ყოფილიყო, ერთი კარგი საქმე ჰქნა სხვათა შორის: მიხედა, რომ ხალხის დაახლოებულ მმართველად საჭიროა იმისთანა კაცი, რომელმაც მისი ავი და კარგი იცოდეს და პირსა და ლხინში მისი თანაგრძობა შეეძლოსო!.. ამ გვარი პირები კიდევაც ამოარჩია ისევე იმ ხალხში და საქმეცა დაანახვა, რომ გონიერად მოიქცა.

ლებელს — 442 მან.; ქველ-მოპქმედი საზოგადოების სკოლებს 600 მან. ქალების პროგინაზიას 1500 მან.; ბებიების ინსტიტუტს 600 მან.; მუსიკალურ სკოლას 1200 მან.; სახელმწიფო სასწავლებელს 400 მან., და საზოგადო ბიბლიოთეკას — 1,030 მანათი.

შალაქის სახლის ამენებისათვის დაწინიებული მომავალ წელს 45,040 მან. და მერის ხიდის გაკეთებისათვის 67,091 მან.

ჩვენს ქალაქში ბევრსა ლაპარაკობენ ამ დღეებში მომხდარ სკანდალზედ. მათს კუნცრუკა ადვოკატს მოუწოდებია ერთს პირის შეურაცხ-ყოფა და იმის უფროსთან დაუბეზღებია. — თქვენი ხელ-ქვეითი ქრთამებს იღებსო. შემდეგ წასულა ამ ხელ-ქვეითთან და უთქვამს, — უფროსმა გამოგზავნა, რევიზია უნდა გაგიკეთო. ხელ-ქვეითი მაშინვე უფროსთან გამოცხადებულა და რაკი შეუტყუია, რომ იმას გუნებამიაც არ გავლია ადვოკატის სარევიზიოდ გავზავნა, უთქვამს.

— რახან აგრეა, მაშ ნება მაქვს კარგები ეფთავაზო?

— მე თქვენი შინაური საქმეაო, მიუგია უფროსს.

ხელ-ქვეითი წამოსულა და ადვოკატს რომ შეხვედრია, თავისი განზრახვა აღსრულებია. ადვოკატს მსუქანი ჯამაგირის დაკარგვისა შეშინებია და თითონვე მოუხდია ბოღი-ში.

ამბობენ, მეორე დღეს წასილევს და ნაბოღიშევს ადვოკატს ერთი ოხუნჯი ამხანაგი შეხვედრია და უთქვამს, — იგორ, რამ გავასუქა აგრე, მეტი სიმსუქნისაგან ლოყები დაგკვერებიო!

ერთი ამბავი გვიამბებს კიდევ, რომელზედაც ახად იოქმის, თუ მართალი არ არის, მოგონილი ხომ კარგად არისო: ამ საუკუნის დასაწყისში ერთი ქართველი, გვარად ბაოვი, ინდოეთში წასულა და იქ თერთმეტი მილიონი შეუძენია. ეს ქონება იმის სიკვდილის შემდეგ უნდა რგებოდა თურმე ერთს იმის ნათესავს ქალს, რომელიც ერთს მთიანს და მიყრუებულ ადგილას ყოფილა გათხოვილი და ექვსი ერთი-ერთმანერთის მომდევნო, კარგად მოწიფული ქალი ჰყოლია. ამ ქალებში თურმე ვერც ერთი თამარ-მეფის მშენებრებას ვერ დაიკვებდა. ბუბერნიის ქალაქად შეუტყუარბინებიათ დედისათვის, — მობძანდი და შეუდექ საქმეს, თერთმეტი მილიონი ფულის სამკვიდრო გერგება ინდოეთიდანო. წამოსულა დედა-კაცი ხსენებულ ქალაქში, მაგრამ აქ უთქვამთ, უკაცრავად, თქვენ არა ხართ მემკვიდრე, შეცდომით მოგვივიდაო. წელ-მოწყვეტილი საწყალი ქალი უკანვე დაბრუნებულა და შინ რომ მისულა, სახლი ცარიელი დახვედრია. თურმე იმის მოგზაურობის დროს ექვსსავე ქალზედ საუკეთესო სასიძოვებს ჯვარი დაეწერათ.

მა სამკვიდროც შეყოფაო, — უთქვამს სუვეშ-ცეშულს დედას.

თელავიდან გვწერენ: «მეტად გულ-კეთილი ხალხი ვართ თელაველები; აი მაგალითი: რაც თელავს ეპიტრობისაგან აკლია, ეხლა უსრულლებს ვიღაც ქალაქიდან ჩამოსული ურია, რომელიც ზედ გამოჭრილი ანგლიცი ბრუკუ და ნა კარმანურუკუ» გხლავთ. ამ ურიას მიუხედავად თელავში, უნახავს მისი უპატრონობა და თავისუფლად დაუწყვია გაიდგრობა და ხალხის ცარცვა. მა ვაემატონი დაბძანდება კარ-და-კარ, ართმებს ხალხს ბეის ფულად ან კიდევ ხელ-წერილს და პირედება ქალაქში შეიღვიარ ამ ცოტახანში და იქიდან ფოსტით გამოგზავნენით ჩემი საკუთარი მაღაზიიდან საქონელსო. ხალხი დიდის სიხარულით უჯერებს და სავაჭროს სიებსაც უწერენ — იმედი აქვთ გამოგვიგზავნისო. თავადი-მეილებიც კი ტყუილებიან და რამდენსამე მიუტია კიდევ ფული სავაჭროდ. მძაღლი ხალხი უფრო მოტყუებდა, ამაში ეჭვი არ არის. ურია პირველად მოვიდა თელავს, არავინ იცნობს. ხომ გულ-კეთილები ცყოფილვართ თელაველები!»

იქიდანვე გვწერენ, რომ ჩვენში სახლებსა და დუქნების მტვრევა და ხანჯლებით ხურობა ძალიან გახშირდაო. ღარდმანდი ბიჭები თურმე ასე იძახიან: რა გვიჭირს, თუნდა პატარა დავაშავოთ რამე, ციხეში დაგვიტყვენ, კარგად, თბილად ვიქნებით, არც მოგვშევა, არც შეგეცივა და, გაზაფხულდება თუ არა გამოგვიშვებენო. მართლა რომ თელავის ციხის ოთახები ზამთრობით ტუსაღებით საყვანი არიან.

შეცდომის გასწორება: მასე ზანაშვილის წერილში «ორიოდე სიტყვა» (№ 233 «დროება») შეპარულა კორექტურული შეცდომა. სწერია: «უკეთუ გამოცემა წლის განმავლობაში» უნდა იყოს: «უკეთუ გამოცემა სამი წლის განმავლობაში».

განხილვანი

მე მივიდე გასწორი ღვინოები უმადლესის თვისებისა სხლას გახსნილს ზადელში, გავაინის პროსპექტზე კვიში როტინიანცის სახლებში. მაქვს იმედი თბილისის საზოგადოებისაგან მაქციონურად ღვინოების ღირსებას, როგორც თეთრისა, აგრეთვე წითელის ღვინოსა ძველის და ახლისა, რომელ ღვინოსაც კვიდი ფრად ნაკლებ ფასათ. გარეშე მცხოვრებთა პირთათვის, რომელნიც მოითხოვენ ჩემგან ღვინოს დაქმობათ მანეთზე სუთი კაპუჯი.

თ. ჯიმშერ მიხეილის-ქე ჩოლაყაშვილი. (3-2)

თბილისის ძალაჰის გაგზავნა
ნიშნავს თავის თანა დასწრებით ამ 26 ნოემბერს ვაჭრობას: 1) ქვით დაგე-

ბაზედ ვერის სიღონს ჩასავადისა და 2) ზღანის გაკეთებაზედ, ქვით დაგებაზედ და დაგებულის განსახლებაზედ ვირონის ქუჩისა მიხაილი, სიდიდამ ვერის ხილამდე და იწვევს, ვისაცა სურს, რომ აიღოს ეს საქმე იჯარით, მოძიანდეს ვაჭრობასზედ შუადღისას, 12 საათზედ, 26 ნოემბერს. პარობების ნახვას შეიძლება ქალაქის გამგეობაში (უპრავაში) ყოველ დღე დიდის 10 საათიდან ნაშუადღეის 2-ს საათამდე. (3-3)

რესტორანი.
მელუზნაია დარობა
უმორჩილესად გამოგვიცხადებ პატივცემულს საზოგადოებას, რომ მე მაქვს ახლად გამართული ნომრები ავჭალის ქუჩაზედ დონდაროვის სახლებში № 66 თვით, სამოვრით და მოსამსახურით, 8 მან. 10 მანეთამდის და დღეურად 50 კ. აგრეთვე კარგი საჭმელები თვით, ორი ბლუდი ერთი რუმბა არაყი ან ერთი სტაქანი ღვინო, 30 კაპ.
პატრონი რესტორანისა დავით ოსაძე. (3-3)

კავკასიის აქთა მხრის გზის გაგზავნა.
იწვევს მათ, ვინც ისურვებს შემოსი იჯარით ადებს ამ გზის სტაციებისთვის თბილისიდან მოყოლებული ბაქომდე. სთხოვენ, შემოსი ფასებზე და იჯარის პირობებს.

ქუთაისის თავად-აზნაურების საადვილ-მამული ბანკისა.

ქუთაისის თავად-აზნაურთ საადვილ-მამული ბანკის გამგეობა საყოველთაოდ აცხადებს, რომ ამ ბანკის წესდების მე 18 § ძალით, ქვემო აღნიშნულს დღეებს, დიდის თორმეტს საათზე, ქ. ქუთაისს, ბანკის სამმართველოში (ჭარაგან-სარაის ქუჩა, საზოგადოების სახლები), საზოგადო ვაჭრობით გასყიდულ იქმნებანს სხენებულს ბანკში დაგირაბებულნი უძრავნი მამულიანი ქვემო აღნიშნულთა პირთა, რადგანაც მათ წესდებისამებრ ბანკის სასკედრო გადასახადი არ შემოეუტანათ.

გასყიდვას მოისპობას მხოლოდ იმ მამულთა, რომელთა მუხატრონენი, იმავე წესდების მე 19 §-ის თანხმად, შეაკვებენ ბანკის სასკედრო გადასახადს და თან განცხადებათა ხარჯებს.

ვაჭრობა დაიწყება ქვემო მოყვანილის თავნი ფულიდამ ზედ დამატებით სსკა და სსკა შეუკვებელის გადასახადისა, მამულის გასასყიდლად დაინიშნავს ხარჯების და, საზოგადოდ, ყუელა იმ ფულისა, რომელიც ბანკს თვისის მოკალის მაგვირად დაუნარჯავს. ბანკის ხანგრძლივი ვალის თავნის მოსპობა შეიძლება იმავე ბანკის ვირაგოს ფორცლებით, რომელნიც მიიღებან სახელდობროვის ფასისამებრ მანეთი მანეთად; ხოლო ვადაზედ გადასახადი და სსკა გვარი ბანკის სასკედრო ფული შემოტანილ იქმნენ ნაღდად.

ვისაც ვაჭრობაში მონაწილეობის მიღება ესურთ, მათ შეუძლიათ გასასყიდელთ მამულთა აღწერილობის და საბუთების განხილვას ბანკის სამმართველოში. თუ ეს ვაჭრობა არ შედგას, მაშინ, ბანკის წესდების 24 § საფუძველით, ინიშნება მეორე და უკანასკნელი ვაჭრობა 11 იანვარს 1884 წლისა.

ვაჭრობა 20 დეკემბერს 1883 წელს.
187/20 წლიანნი სესხნი.
ქ. ქუთაისს.

დარანველიძისა, მიხაილ მრისტოას-ძის, აზნაურისა: ორპირის ქუჩაზე ორი ქვითკირის სახლი: ერთი ორ-ეტაჟიანი, ხოლო მეორე ერთ-ეტა-

ბებზე განცხადებანი გამოცხადებონ გზის გამგეობაში, მატერიალური სამსახურის უფროსის სახელზე. (6-5)

კავკასიის აქთა-მხრის პრიპაზი ანით ახსნაღვს საყოველთაოდ, რომ ვადაზე 1883 წ. იანვრის და თებერვლის თვით ვალის უამოუშანავლოგის გამო 26 ნოემბერს და 3 დეკემბერს ამ წლისას დანიშნულია აუქციონით გაყიდვას წვრილ, ხალით-სატარებელ ბიროთა, და ამასთანავე სთხოვს მათ, ვინცს ბიროთაჟი აუქციონით ან დაიხსნან დაბირობებულნი ნიშთაჟი, ან მეორედ დაბირონ. (3-3)

თბილისის სასულიერო სასწავლებელს
სურს მოიპოვოს ყიდვით სახლი საღვთი ეზოთი და 15 გან 25-დის ოთახით, რომელთა რიცხვიც არა ნაკლებს ექვსის ოთახისა უნდა იყოს დიდი მოსწავლეთა ვლასებისათვის. წერილობითი ანუ სიტყვიერი განცხადებით გასყიდვას უნდა მიიქცნენ სასწავლებელის სადგომში ელფსაკატის ქუჩაზე, ალეკოვის სახლში № 86. (4-2)